

Leiðbeiningar fyrir heilbrigðisstarfsfólk Þegar greinst hefur kíghósti hjá barni í leikskóla/skóla

Almennt:

Kíghósti er smitsjúkdómur sem hefur verið að greinast undanfarið í samfélaginu.

- Sérstaklega viðkvæmir hópar vegna kíghósta eru ungbörn (<6 mánaða), nýburar og fyrirburar. Einnig barnshafandi, ónæmisbældir og óbólusettir einstaklingar.
- Besta forvörnin gegn kíghósta er bólusetning.
- Kíghósti er einkum hættulegur börnum á fyrstu mánuðum ævinnar.
- Bólusetningar barnshafandi kvenna eru gerðar til að vernda nýfædda barnið fyrir kíghósta og til að koma í veg fyrir veikindi nýbura.
- Ef barn er bólusett samkvæmt leiðbeiningum um barnabólusetningar (3, 5, 12 mánaða og 4 ára) þá er bólusetning almennt góð vörn. Örvunarbólusetning er gefin aftur við 14 ára aldur.
- Kíghósti berst milli fólks með úða/dropum frá öndunarferum. Bólusetning kemur ekki í veg fyrir að smitast af kíghósta en bólusetning dregur verulega úr sjúkdómseinkennum.
- Einkenni kíghósta geta verið væg kvæfueinkenni en oft langvarandi hósti og þrálát hóstaköst.
- Einstaklingur með kíghósta getur verið smitandi í 4-5 vikur (almennt frá byrjun einkenna og í um 2-3 vikur eftir að hósti byrjar).
- Smitaðir geta verið með væg einkenni og smitað aðra.
- Eins og ávallt eiga veik börn ekki að mæta í leikskóla/skóla.

Ef kíghósti hefur greinst í leikskóla/skóla eða á vinnustað:

- Foreldrar ættu á að meta aðstæður sínar hverju sinni varðandi sitt barn á leikskóla/skóla og smithættu á heimili.
- Börn og þau sem búa með viðkvæmum einstaklingum hugi sérstaklega að því að halda sig heima ef veikindi eru í leikskóla/skóla eða á vinnustað.
- Hvatt er til sýnatöku (PCR-prófs) hjá börnum sem búa með viðkvæmum einstaklingum s.s. ef ungbörn og fyrirburar eru á heimili eða í nánasta umhverfi.
- Ef á heimili eða í nánasta umhverfi eru ekki viðkvæmir einstaklingar þarf ekki að aðhafast neitt frekar.

Ef barn greinist með kíghósta á heimili eða í nánasta umhverfi:

- Ætti að forðast eins og hægt er að barnið sé nálægt ungum börnum (undir 1 árs), sérstaklega nýburum og fyrirburum.
- Ef nýfædd börn eða fyrirburar eru á heimili eða í nánasta umhverfi þarf að meta og ráðleggja fjölskyldu varðandi aðgerðir til að draga úr smithættu innan fjölskyldunnar s.s. varðandi umgengni, sóttvarnir hjá öðrum fjölskyldumeðlimum og að forðast umgengni við ungbörn og fyrirbura á heimilinu. Ef aðstæður leyfa er ráðlagt að aðskilja kíghóstasmitaðan einstakling frá ungbörnum og fyrirburum til að minnka smithættu til viðkvæmra einstaklinga.
- Ráðfæra sig við heimilislækni/barnalækni/smitsjúkdómalækni varðandi mat á sýklalyfjagjöf. Sýklalyf eru notuð við vissar aðstæður til að draga úr veikindum og til að minnka smithættu inn á heimili og í umhverfi þar sem ungbörn og fyrirburar eru.

Viðkvæmir hópar vegna kíghósta:

- Fyrirburar undir 12 mánaða aldri
- Ungbörn undir 6 mánaða aldri óháð bólusetningum þess
- Barn undir 12 mánaða sem hefur ekki fengið a.m.k. 2 skammta af bóluefni
- Barnshafandi (*sérstaklega* ef fæðing væntanleg innan 8 vikna)
- Ónæmisbældir einstaklingar